

Fredericia, den 5. juli 2021

Hørings svar til udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022 (gødskningsbekendtgørelsen)

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til bekendtgørelsen, jeres j.nr. 21-1260-000002.

Indledning

Med udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022, cementerer Landbrugsstyrelsen nok en gang den danske landmands position, som verdens suverænt mest detailregulerede gødnings forbruger, hvorved alt håb om regelforenkling, som skiftende ministre har foreslået, på ny er skudt i sænk.

Overordnet lider fagligheden et knæk, når Landbrugsstyrelsen hæver den procentsats, der skal anvendes ved beregning af forbruget af kvælstof i især husdyrgødning, uden at der foreligger solide signifikante forsøgsresultater, der underbygger disse krav.

Skærpede udnyttelseskrav

Det var med landbrugspakken forudsat, at normerne fremadrettet skulle fastsættes ud fra økonomisk optimum, hvilket indebærer, at der ikke er incitament til at gøde mere end denne norm. Hvis en landbruger mod forventning kunne udnytte gyllen bedre end det fastlagte udnyttelseskrav, ville han skulle supplere med en mindre mængde kunstgødning for at opnå økonomisk optimum.

Ved at forhøje udnyttelseskravet på husdyrgødning udstedes der krav om en udnyttelse, der reelt ikke kan opnås, og forslaget indfører reelt en kvælstofreduktion på linje med reglerne før landbrugspakken, dog med den modifikation, at reduktionen alene rammer de bedrifter, der anvender husdyrgødning.

Der er altså tale om en faglig forkert regulering, der medfører, at planterne ikke får de næringsstoffer de har behov for, hvilket forsøges pakket ind i regler om udnyttelseskrav for husdyrgødning, velvidende at ingen reelt kan opnå disse udnyttelseskrav i praksis.

Vi efterlyser valide og signifikante forsøgsresultater, der i gennemsnit kan dokumentere en udnyttelse på 70 pct. for dybstrøelse (fjerkræ) og anden husdyrgødning (fjerkræ). Man nævner, at det kan ske med moderne teknologi, men beviser herfor har vi ikke fundet.

Ændringer i reglerne vedrørende forventet højere udbytte

Det præciseres nu i gødskningsbekendtgørelsen, at man som udgangspunkt skal have dyrket afgrøden i alle fem forudgående planperioder. Dog med den undtagelse, at hvis afgrøden kun har været dyrket i fire ud af de fem planperioder, kan den højere norm anvendes ved at udelade året med det højeste udbytte af beregningen.

Denne regelændring anser vi for at være i disharmoni med Europa-Kommissionens forslag til den fælles landbrugspolitik fremtid, der skal gøre det muligt for EU's landbrugspolitik både at løse aktuelle og fremtidige udfordringer og opfylde de europæiske landmænds aktive behov, herunder flere forskellige afgrøder på bedriften samt en generel afgrødediversitet. Forskelle i bonitet på en ejendom, hvor nogle arealer er egnede til hvede, raps og frøgræs, medens andre er bedre egnede til vårsæd, vil sammen med store udsving i afgrødepriser, betyde at færre afgrøder dyrkes alle 4 eller 5 år indenfor perioden. Den

foreslåede præcisering vil betyde en u hensigtsmæssig fastlåsning af afgrødevalget, såfremt en given afgrøde skal dyrkes 5 år for at opretholde den nødvendige N-kvot e for et økonomisk optimalt udbytte som aftalt i Landbrugspakken.

Definition af organisk gødning

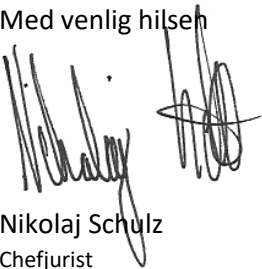
Landbrugsstyrelsen forsøger i bekendtgørelsen at tydeliggøre, hvad der forstås ved organisk gødning ved indsættelsen af et nyt punkt 6 under § 1:

6) Organisk gødning: Stoffer, produkter og materialer, der indeholder hovednæringsstoffet kvælstof eller fosfor, og som ikke er kunstgødning eller bioaske.

Organisk gødning er normalt i international sammenhæng defineret som gødning af biologisk oprindelse indeholdende kulstofforbindelser og et eller flere hovednæringsstoffer. Definitionen dækker ikke urea i form af handelsgødning.

Anvendes den i punkt 6) foreslåede definition, vil produkter som salpetersyre, ammoniakvand og fosforsyre fremover skulle betegnes som organisk gødning, hvilket ikke giver mening.

Med venlig hilsen

Nikolaj Schulz

Chefjurist

Bæredygtigt Landbrug

mobil. +45 60 14 12 30

E-mail: nsc@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Danneskiold-Samsøes Allé 9
1436 København K

T: +45 3374 6677
E: info@dakofo.dk
W: www.dakofo.dk
CVR: DK 17704117

24. juni 2021

Høringssvar vedr. Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022

DAKOFO – Dansk Korn & Foder – repræsenterer de danske korn- og foderstofselskaber, en række handelshuse, følgeerhverv og de danske malterier.

DAKOFO ønsker at takke for muligheden for at kommentere på ændringerne i bekendtgørelsen om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022.

Det bemærkes, at kravene for at benytte sig af brødhvedenormen lempes således, at en forudgående kontrakt ikke længere er nødvendig. DAKOFO støtter op om denne ændring, da det åbner for, at flere kan dyrke høj kvalitets hvede. Vi har desuden set et fald i arealet med brødhvede i Danmark de seneste år, hvorfor dette ses som et godt sted at starte i arbejdet på at dyrke flere fødevarer til humant konsum.

Udkastet ligger op til en yderligere skærpelse af kvælstofudnyttelsesgraden for dybstrøelse og anden husdyrgødning fra fjerkræ, som hæves fra 60 til 70 %. Denne stigning hænger ikke sammen med den faktiske udnyttelse i marken, hvorfor ændringen reelt vil medføre en reduktion i kvælstofkvoten på fjerkræbedrifter.

For at dyrke korn af tilstrækkelig høj kvalitet til foder, brød og eksport er der behov for at tilføre kvælstof til afgrøderne. Næringsstofindholdet i dansk korn er faldet siden 1990, og denne kvalitetsforringelse bevirker, at Danmark gøres gradvist mere afhængig af importeret protein fx i form af soja fra Sydamerika. Dette strider imod det udbredte ønske om at mindske import af proteinfoder til Danmark, samt ønsket om at dyrke flere fødevarer til humant konsum.

DAKOFO stiller sig kritiske over for denne ændring, da det i praksis er en metode til at genindføre en gødningskvote under det optimale niveau, der ligesom før Fødevare og Landbrugspakken fra 2016 førte til eksklusion af dansk protein på verdensmarkedet.

Med venlig hilsen

Emil Dalsgaard & Ida Marie Garder

DAKOFO

Datalogisk

1. Vi finder det **uheldigt** at man i bekendtgørelsen vælger at **ændre landbrugsmæssige termer** der har eksisteret langt før den første gødningsbekendtgørelse for planperioden 1992/1993 med nye tvetydige termer uden forankring i erhvervet.

I kapitel 6 er **Husdyrart** udskiftet med **dyretype**, **staldsystem** med **staldtype** og disse ændringer er gennemført ud over hele bekendtgørelsen

Dyretyper er et begreb der spænder langt bredere end **husdyrart**, hvor dyrearterne er adskilt på **artsniveau**, så kan en dyretype eksempelvis i daglig tale være defineret på langhårede/korthårede typer, kvalitet af kød (kødkvæg), gamle eller historiske racer mv. på tværs af artsniveau. Det kan kun lede til forvirring og en absolut uheldig og unødvendig ændring.

Ligeledes er **staldsystemer** defineret ud fra hvilket teknologisk system der er anvendt ved opsamling eks. ringkanal med bagskyl eller kanal med linespil.

I alle de år vi har haft gødningsbekendtgørelser har termerne eksisteret og det vil kun være med til at skabe forvirring om hvad vi taler om. Jeg synes det er vigtigt at der er kontinuitet i terminologien, så vi ved hvad vi taler om også i 2022 og bevare sammenhæng til **art** og **system** i termerne og ikke kastrere/udvande betegnelserne til **typer**.

I stedet for at ændre i bekendtgørelsen burde der arbejdes på at anvende de rigtige termer på <http://landbrugsindberetning.dk> i vejledningerne og dagligdagen i ministeriet og i styrelsen og fastholde at de hidtidige korrekte agronomiske betegnelser skal anvendes.

Vi kan tage en parallel til hunde racer hvis det blev til hundetyper eks. vagthunde, skødehunde, jagthunde, langhårede, ruhårede, kortbenede, svejshunde mv.. Typer på tværs af racer men stadig afhængig af racernes genetiske egenskaber. Lidt afhængig af kontekst vil det blive svært at skelne hvad man taler om.

2. Så er der tilføjet nye definitioner (**19) Ultimolager 20) Primolager 21) Lukket system**) i kapitel 1. Der kan man roligt tale om begrebsforvirring, men hvis der er behov for at definere termerne så anvend dog de hidtidige betegnelser.

Ultimolager i regnskabsmæssig sammenhæng er størrelsen af lagerbeholdningen, der findes ved regnskabsårets afslutning. ETYMOLOGI: Ordet ultimo kommer af latin ultimo (die) 'på den sidste (dag)'. Primo er ligeledes en tidsangivelse, der hentyder til at være i starten af noget. **Primolager** henvises til lageret ved regnskabsperiodens start.

Begge termer men især ultimo er defineret ved lager opgjort på en bestemt dag. Termen **Slutlager** har hidtil været anvendt gødningsregnskabet **felt 309**, som er lagerstatus fratrukket forbrug i den forlængede planperiode. **Slutlager** vil være mere passende at anvende sammen med tilhørende pendant **Startlager** som hidtil har været anvendt for gødningsregnskabet **felt 310**.

Det skaber forvirring at ændre i termer, især når de bliver mindre dækkende, ligesom det må skurre i ørerne hos enhver økonom der beskæftiger sig med regnskab. Jeg synes man skal fastholde de

begreber der hidtil har været anvendt eks. seneste vejledning. Jeg synes igen det er vigtigt at der er kontinuitet i terminologien, så vi ved hvad vi taler om også i 2022 og frem.

Fig. 1. Klip fra vejledning 2020-2021

2.1.4.3 Den forlængede planperiode
 Hvis du har brugt husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning i den forlængede planperiode, beregner du dit **slutlager** af kvælstof og fosfor (felt 309) ved at trække den mængde gødning, der er brugt i den forlængede planperiode, fra lagerstatus 31. juli 2021. Den forlængede planperiode for 2020/2021 løber fra 1. august 2021 til 30. september 2021. Gødningen må kun bruges til afgrøder, der høstes eller afgræsses inden 31. december 2021.

Eksempel 4: Samlet forbrug af kvælstof og fosfor i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning					
Startlager pr. 1. august (planperiodens start)		1.505 kg N		250 Kg P	310
Normproduktion i planperioden 1. august til 31. juli		+ 6.020 kg N		+ 1.003 Kg P	303
Modtaget husdyrgødning i planperioden 1. august til 31. juli		+ 2.107 kg N		+ 351 kg P	304
Afsat husdyrgødning i planperioden 1. august til 31. juli		- 0 kg N		- 0 kg P	305
Husdyrgødning afsat til afbrænding i forbrændings- og brændingsanlæg		- 1.023 kg N		- 170 Kg P	321
Husdyrgødning afsat til udlandet		- 0 kg N		- 0 kg P	320

Landbrugsstyrelsen / Vejledning om gødsknings- og harmoniregler i planperioden 1. august 2020 til 31. juli 2021 **22**

Husdyrgødning afsat til egne arealer med miljøtilsagn, samt særlige naturarealer, som afgræsses		- 482 kg N		- 80 kg P	319
Forarbejdet husdyrgødning afsat til ikke-tilmeldt virksomhed*		- 0 kg N		- 0 kg P	177
Lagerstatus pr. 31. juli (udgangen af planperioden)	1.444 Kg N		240 Kg P		307
Forbrug fra i den forlængede planperiode fra 1. august til 30. september (til afgrøder, der blev høstet eller afgræsset før 31. december)	361 kg N		-60 Kg P		306
Slutlager pr. 31. juli (Beregnes som felt 307 - 306)	= 1.083 kg N	- 1.083 kg N		= 180 Kg P	309
Samlet forbrug af husdyrgødning i planperioden (Beregnes som felt 310 + 303 + 304 - 305 - 321 - 320 - 319 - 177 - 309)		= 7.044 Kg N		= 1.174 Kg P	308

En virksomhed, der bruger husdyrgødning, skal opgøre det samlede forbrug. Startlager overføres fra sidste planperiode, 1.505 kg N (felt 310) og 250 kg P, mens normproduktionen (felt 303) beregnes ud fra virksomhedens dyr og staldsystemer. På kopien af gødningskvitteringerne for modtaget husdyrgødning fremgår det, at der er modtaget i alt 2.107 kg N og 351 kg P i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning (felt 304). Jordbruger har afsat gødning til forbrænding (felt 321) og har fået målt indholdet af kvælstof til at være 1.023 kg N og 170 kg P. Virksomheden har MVJ-arealer, der ikke har en N-kvoté. Mængden på 482 kg N og 80 kg P afsat på MVJ-arealer kan fratrækkes i felt 319. Jordbrugers lager er opgjort til 1.444 kg N og 240 kg P (felt 307), men da jordbruger har brugt 361 kg N og 60 kg P i den forlængede planperiode (felt 306), bliver jordbrugers slutlager (1.444 kg N - 361 kg N og 240 kg P - 60 kg P) 1.083 kg N og 180 kg P (felt 309). Det samlede forbrug af kvælstof og fosfor husdyrgødning bliver henholdsvis 7.044 kg N og 1.174 kg P.

* Husdyrgødningen skal være deklareret som forarbejdet husdyrgødning jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Lukket system er som navnet antyder lukket. Når man vælger at gøre betegnelsen bredere bør man finde en anden betegnelse eller

Alternativt beholde den gamle norm for lukkede systemer og lave en ny norm For dyrkning af afgrøder på arealer med fast bund uden recirkulering af det overskydende vandingsvand (åbne systemer)

Det er naturligt at der vil komme sproglige rettelser, men ændringerne at termerne får den modsatte effekt end formentlig tiltænkt. Rettelserne skulle ikke ske i bekendtgørelsen, men de steder hvor de fejlagtigt anvendes i dagligdagen. Vi skal anvende husdyrarter og staldsystemer, startlager og slutlager alle steder hvor de hører ind.

Med venlig hilsen/best regards

Karsten Folmer

Datalogisk A/S

Stubbekøbingvej 41

DK-4840 Nørre Alslev

Tel: +45 70203311

www.datalogisk.dk

E-mail: mail@datalogisk.dk

DATALOGISK

 Onlinesupport TeamViewerOS Datalogisk.dk

Næsgaard MOBILE

Hent app i Google Play og App Store – genvej til dig!

Kontakt os på tlf. 7020 3311 eller se mere på datalogisk.dk

DATALOGISK

5. juli 2021

Til:

Landbrugsstyrelsen

Miljø & Erhvervsregulering
Nyropsgade 30,
1780 København V

Sendt til: Miljo-Erhvervsregulering@lbst.dk, chpawi@lbst.dk og moguch@lbst.dk

J.nr. 21-1260-000002

Høringssvar vedrørende udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022.

Brancheforeningen Genanvend Biomasse (GB) takker for muligheden for at give høringssvar i forhold til udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022 (Gødskningsbekendtgørelsen).

Genanvend Biomasse har afholdt flere møder i medlemskredsen, rundsendt høringsmaterialet til medlemskredsen for input og har følgende kommentarer til den nye bekendtgørelse.

Indledende bemærkninger

Skærpet udnyttelseskrav

I udkastet til ny Gødskningsbekendtgørelse lægges der op til at skærpe kravet til udnyttelse af kvælstof (N) i biogødningen (spildevandsslam) fra 45 til 50 procent.

GB mener ikke, at vores medlemmer overfor deres kunder (landmænd) kan argumentere for, at der i et almindeligt sædskifte kan opnås en 50 procents udnyttelse af N i biogødning (spildevandsslam). Vi frygter derfor, at det højere udnyttelseskrav vil føre til, at biogødning (spildevandsslam) i mindre grad vil blive anvendt til gødningsformål for i stedet f.eks. at forbrændes. Dette vil være i modstrid med regeringens egen handlingsplan for cirkulær økonomi, hvor der netop er fokus på bl.a. at øge udnyttelsen og recirkuleringen af alle ressourcer i bioaffaldet.

GB mener, at der mangler faglig begrundelse for den foreslåede skærpelse, og at udnyttelseskravet for N i biogødning (spildevandsslam) derfor forsat skal være 45 procent. Vi har redegjort nærmere for vores synspunkter om fastsættelse af udnyttelseskravet under specifikke bemærkninger.

For kort frist til tilpasninger

Det er meget sent at meddele større ændringer i gødskningsreglerne mindre end en måned før forventet ikrafttræden 1. august 2021. Principielt bør større ændringer i gødskningsbekendtgørelsen (som en skærpelse af udnyttelseskravet er) meddeles året forud for ikrafttræden. De fleste landmænd har på nuværende tidspunkt lagt markplaner, og i overensstemmelse med markplanerne tegnet kontrakt på kunstgødning og såsæd samt lavet gødningsaftaler for planperioden 2021/2022. En skærpelse af udnyttelseskravet for N i biogødning (spildevandsslam) med virkning allerede fra 1. august 2021 vil derfor for mange landmænd, der har planlagt at aftage slam, betyde at mark- og gødningsplaner skal laves om. Det vil medføre helt unødige administrative og økonomiske omkostninger, som kan påvirke landmændenes motivation til at aftage produktet.

Biogas ikke en generel tilpasningsmulighed

Landbrugsstyrelsen skriver i miljøvurderingen af forslaget om skærpet udnyttelseskrav for N i biogødning (spildevandsslam), at hvis biogødning (spildevandsslam) som følge af ændringen bliver mindre attraktivt at anvende som gødning, kan der være et øget behov for, at rensningsanlæg kommer af med biogødningen (spildevandsslammet) på en anden måde. Ifølge landbrugsstyrelsen kan det føre til, at mere biogødning (spildevandsslam) afsættes til biogasanlæg, hvor et skærpet udnyttelseskrav fortyndes via udnyttelseskravene på andre input. Vi skal gøre opmærksom på, at afsætning til biogas langt fra er en generel tilpasningsmulighed for spildevandsselskaberne, da mange biogasanlæg er tilbageholdende eller afvisende overfor at aftage spildevandsslam. Det er, så vidt Genanvend Biomasse er orienteret, under en håndfuld anlæg på landsbasis, der tager mindre mængder biogødning ind. En væsentlig årsag er, at mange landmænd overfor mange af deres aftagervirksomheder har fraskrevet sig muligheden for at bruge biogødning på landbrugsjorden – herunder afgasset biomasse fra biogasanlæg, der modtager biogødning (spildevandsslam). En anden væsentlig årsag er, at biogasanlæggene ikke ønsker at modtage fosforholdige råvarer, da det kan give problemer for deres aftagere i forhold til at overholde fosforlofterne.

Specifikke bemærkninger til de enkelte ændringsforslag

Bekendtgørelsesudkastets § 1, stk. 1, nr. 6: definition af organisk gødning

Det bør overvejes, om der ikke i definitionen skal fastsættes nogle minimumsværdier for indhold kvælstof og fosfor i stedet for blot et krav om "...der indeholder hovednæringsstofferne kvælstof eller fosfor.." og samtidig ikke er kunstgødning eller bioaske. Rigtig mange stoffer, produkter eller materialer vil kunne klassificeres som "ikke-værende" kunstgødning eller bioaske, og indeholde spor af kvælstof og fosfor. Der kan i den forbindelse peges på gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, hvor der skelnes mellem flydende husdyrgødning med et

kvælstofindhold over 0,3 kg N pr. ton og restvand med et kvælstofindhold på under 0,3 kg N pr. ton.

Bekendtgørelsesudkastets § 1, stk. 1, nr. 14: definition af bioaske

Der skrives nu eksplicit i definitionen af bioaske, at det omfatter "gødningstyper, der hidrører fra forgasning...". Hermed vil produktet biochar/biokoks, som er et produkt fra pyrolyseprocesser, blive omfattet af definitionen af bioaske. Der er usikkerhed om, hvordan og hvor biochar/biokoks fremover skal reguleres, herunder fastsættelse af grænseværdier i produktet og fastsættelse af evt. anvendelsesrestriktioner. Det kan derfor på sigt være u hensigtsmæssigt og skabe forvirring ved, at biochar/biokoks er omfattet af definitionen af bioaske i gødskningsbekendtgørelsen, hvis det ender med at blive reguleret som en selvstændig kategori i bioaskebekendtgørelsen. Vi vil i den forbindelse pege på, at der i forhold til EUs gødningsforordning er et forslag om at tilføje biochar som en selvstændig materialekategori "pyrolysis and gasification materials".

Vi mener derfor, at gødningstyper, der hidrører fra forgasning/pyrolyse af organisk materiale (biochar/biokoks), skal have sin egen definition.

Bekendtgørelsesudkastets § 20, stk. 4, nr. 1: skærpelse af udnyttelseskravet for spildevandsslam.

Det foreslås at hæve udnyttelseskravet for kvælstof (N) i biogødning (spildevandsslam) fra 45 til 50 procent. Det er vores opfattelse, at udnyttelseskravet for kvælstof, der tilføres landbrugsjord, skal afspejle den reelle flerårige markeffekt af kvælstof, som kan opnås ved godt landmandskab i et sædvanligt sædskifte.

Den dokumentation mangler vi i forhold til den foreslåede skærpelse af udnyttelseskravet for N i biogødning (spildevandsslam). Der er ikke i høringsbrevet nærmere redegjort for det faglige grundlag for den foreslåede skærpelse, men der er i miljøvurderingen henvist til "...en generel faglig gennemgang af udnyttelseskravene...". Det Nationale Center for Fødevarer og Jordbrug DCA har for Landbrugsstyrelsen i 2020 vurderet udnyttelseskravet på forskellige typer slam. Vurderingen er offentliggjort i notat¹⁾ fra 1. december 2020.

Der er i notatet referencer til fire undersøgelser af markeffekten af N i biogødning (spildevandsslam), publiceret i perioden 2003-2017. Det er tale om en blanding af potte-, mineraliserings- og markforsøg. I tre af undersøgelserne er der fundet en førsteårseffekt eller N mineralisering på 33-53 procent, mens der i et 4. forsøg (markforsøget) er fundet en førsteårseffekt på 16 procent, men en effekt over flere år på 58 procent.

Der er således tale om meget få undersøgelser, de fleste udført under laboratorieforhold, og med en meget stor variation i resultaterne. På den baggrund mener vi ikke, at der er fremkommet ny viden, som kan tale for at øge udnyttelseskravet for N i biogødning (spildevandsslam). Til gengæld peger notat fra DCA indirekte på et stort behov for flere undersøgelser under praktiske forhold af markeffekten af N i biogødning (spildevandsslam). Hvis det bedste faglige grundlag for fastsættelse af et udnyttelseskrav udgøres af fire begrænsede undersøgelser, der er mellem fire og 18 år gamle, så er der et stort behov for at få identificeret videnskuller og iværksat flere undersøgelser. GB deltager meget gerne i et sådant arbejde.

GB har en stor interesse i, at biogødning (spildevandsslam) og andre restprodukter fremstår som attraktive kilder til næringsstoffer til landbrugsafgrøder – hertil høre, at næringsstofferne har en høj tilgængelighed. Men det er afgørende, at planteavlerne har tillid til og oplever, at udnyttelseskravet for N kan nås i praksis, ellers vil produktet blive afvist, da et udnyttelseskrav, der er højere end markeffekten, er sammenligneligt med et træk i ejendommens N-kvotering og dermed undergødskning.

GB mener ikke, at vores medlemmer overfor deres kunder (planteavlerne) kan argumentere for, at der i et almindeligt sædskifte kan opnås en 50 procents udnyttelse af N i biogødning (spildevandsslam). Vi frygter derfor, at det højere udnyttelseskrav vil føre til, at biogødning (spildevandsslam) i mindre grad vil blive anvendt til gødningsformål for i stedet f.eks. at forbrændes. Det understreges af, at Landbrugsstyrelsen selv i miljøvurderingen af forslaget, peger på muligheden for at biogødning (spildevandsslam) som følge af ændringen bliver mindre attraktivt at anvende som gødning, og derfor f.eks. forbrændes med slagter som restprodukt, hvilket vil føre til tab af N og kulstof. Vi mener, at forbrænding som udgangspunkt vil være i modstrid med regeringens egen handlingsplan for cirkulær økonomi, hvor der netop er fokus på bl.a. at øge udnyttelsen og recirkuleringen af alle ressourcer i bioaffaldet.

GB har forståelse for, at stramningen af udnyttelseskravene for kvælstof i ikke bare biogødning (spildevandsslam) men i organiske gødninger, herunder husdyrgødning, generelt, er en del af den danske indsats for at mindske tabet af nitrater fra landbruget til vandmiljøet. Af miljøvurderingen fremgår det, at skærpelsen af udnyttelseskravet for biogødning (spildevandsslam) vil give en reduktion i udledningen af N til kyst på ca. 10 tons. Det skal sammenlignes med den årlige samlede danske udledning af N til kyst på ca. 50.000 tons. Det har derfor ingen konsekvenser for miljøet hverken på kort eller lang sigt om udnyttelseskravet er 45 eller 50 procent. Det er ikke vores synspunkt, at en lille miljøeffekt i sig selv skal være et argument for ikke at skærpe udnyttelseskravet – men det er et argument for, at der er tid til at styrke det faglige grundlag, inden reguleringen justeres.

Bekendtgørelsesudkastets § 20, stk. 4, nr. 8: udnyttelseskrav for andre typer af anden organisk gødning – andre typer slam end spildevandsslam.

Der er ikke tale om en ændring i selve bekendtgørelsesteksten, men af høringsbrevet fremgår det, at udnyttelseskravet på andre typer slam end spildevandsslam reduceres fra 45 til 40 procent. Af miljøvurderingen fremgår det, at disse typer af slam f.eks. kan stamme fra slagterier og anden industri og er derfor ikke spildevandsslam, som dækker over spildevandsslam fra rensningsanlæg. Principielt undrer det os, at man ændrer på udnyttelseskravet for en affalds-/gødningstype, uden at der kan henvises til et ændret fagligt grundlag eller en ændret vurderingspraksis, der kan begrunde ændringen. Det giver en uhensigtsmæssig vilkårlighed i lovgivningen. Vi skal i øvrigt opfordre til, at den sondring mellem spildevandsslam og ”andre typer slam end spildevandsslam”, som nu kun fremgår af miljøvurderingen, medtages i den nye vejledning om gødsknings- og harmoniregler, og at definitionen gøres klarere.

Genanvend Biomasse håber, at høringsvaret vil blive brugt konstruktivt - og vi stiller os naturligvis også til rådighed for en yderligere dialog om dette.

Vi forbeholder os ligeledes ret til at vende tilbage med yderligere information, hvis vi finder behov herfor.

På Brancheforeningens vegne og med venlig hilsen

Bjarne F. Larsen
Formand for Genanvend Biomasse

Julie Lykke Jacobsen
Sekretariatsleder Genanvend Biomasse

2 juli 2021

J.nr. 21-1260-000002

Til

Landbrugsstyrelsen

Høringsvar til "Høring over udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022".

I høringsbrev dateret d. 7. juni 2021 for høringen med titlen "Høring over udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022" (J.nr. 21-1260-000002) oplyses det, at bekendtgørelsesudkastet er i høring frem til d. 5. juli 2021. HedeDanmark, som er Danmarks største formidler af organiske restprodukter med gødningsværdi til landbruget, takker for muligheden for at komme med et høringssvar og har følgende kommentarer:

Indledningsvis vil HedeDanmark gerne takke for muligheden for at komme med høringssvar til den kommende bekendtgørelse, og HedeDanmark håber, at vi med følgende kommentarer kan bringe størst mulig faglighed ind i lovgivningen på området.

Forøgelse af N-kravet i Biogødning (spildevandsslam) fra 45% til 50%

Der lægges i udkastet op til, at udnyttelseskravet for spildevandsslam stiger fra 45% til 50%. Denne stigning finder HedeDanmark ikke rimelig med følgende begrundelser:

- I miljøvurderingen på side 7 fremgår det, at skærpelsen "*skyldes en generel faglig gennemgang af udnyttelseskravene*". Det antages, at der henvises til "Udnyttelseskrav på forskellige typer slam" udarbejdet af Aarhus Universitet. Heri fremgår det, at i "*Delin et al. (2012) indgik en enkelt prøve af spildevandsslam*". Undersøgelsen blev "*udført under forhold med minimale tab af ammoniak*" og var et laboratorieforsøg. Der henvises ligeledes til et enkelt langtidsforsøg, hvor der efter 11 år er beregnet en N-udnyttelse på 58% af total-N. Dette langtidsforsøg er beliggende på Københavns Universitets forsøgsarealer i Taastrup. Her er jordtypen meget svær/leret, og vinterne dbøren er lav sammenlignet med resten af landet. Dette medfører, at den opnåede udnyttelsesprocent ikke kan sammenlignes med resten af landet, der har lettere jord og større vinterne dbør. Det anføres i notatet flere gange, at der er foretaget en række antagelser i forbindelse med udarbejdelsen af notatet:
 - Det antages, at Spildevandsslam fra 7 anlæg (hvoraf to anlæg er fra Sverige og et anlæg er fra et slammineraliseringsanlæg, som er atypisk anlæg i Danmark) er repræsentativt for dansk spildevandsslam.
 - Det antages på af de 7 anlæg, at kulstofindholdet i spildevandsslam i Danmark er ca. 29%
 - Det antages, at *der normalt vil være et ammoniaktab efter tilførsel. Der er dog ikke fundet undersøgelser heraf.*

- Det antages, at 40% af det kvælstof, der ikke er tilgængeligt for den første afgrøde, vil blive tilgængeligt for efterfølgende afgrøder i de følgende 9 år.
- Det antages, at denne udnyttelse kun opnås ved tilførsel med ubetydelige ammoniaktab. For gødninger hvor ammoniaktab ikke kan undgås, vil udnyttelsen være tilsvarende lavere
- Det antages, at den generelle relation mellem C/N og N gødningsvirkning også gælder for spildevandsslam

Samlet set finder HedeDanmark det særdeles uheldigt, at ændringer reelt sker på baggrund af et enkelt potteforsøg i et laboratorium og en række antagelser. HedeDanmark anbefaler, at der udføres flerårige markforsøg med Biogødning (spildevandsslam) på forskellige jordtyper i forskellige egne af landet. Herved vil der opnås en større faglig viden, som vil kunne danne grundlag for en faglig og retvisende udnyttelseskrav.

- I miljøvurderingen på side 14 fremgår det, at modtagere (landmænd) kan anvende forskellige teknologiske metoder (f.eks. biogas- og forarbejdningsanlæg) til en bedre fordeling af fosfor. HedeDanmark har ikke kendskab til landmænd, der har deres egne anlæg, som modtager spildevandsslam. Tilsætning af spildevandsslam er ofte ikke en mulighed, da det jf. "Affald-til-Jord" bekendtgørelsen kan være forbundet med afgrøderestriktioner.
- I miljøvurderingen på side 14 og igen på side 16 fremgår det, at der kan opnås en højere udnyttelse ved at nedfælde spildevandsslam. Dette er ikke en mulighed, da rensningsanlæggene intenst arbejder på at opnå et så højt tørstofindhold som muligt. Spildevandsslam håndteres således som en fast gødning – og kan IKKE håndteres som flydende og dermed nedfældes. Desuden er udbringning af flydende affaldsprodukter i efteråret stort set umuligt pga. regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.
- I miljøvurderingen på side 14 fremgår det, at en evt. ændring vil medføre en øget afsætning til Biogasanlæg. Det er ikke korrekt, da der ikke kan og må afsættes spildevandsslam til biogasanlæg, hvis der leveres til kvægbedrifter. Dette kan derfor ikke ske i praksis.
- Det er vigtigt at have proportionalitetsprincippet for øje: vil en skærpelse af N-udnyttelseskravet (og den gevinst som den evt. vil medføre) stå mål med de ulemper eller tab, som kravet vil medføre? På side 13 fremgår det, at en forøgelse af N-kravet vil medføre en årlig reduktion af 175 tons N, hvilket vil reducere udledningen af kvælstof til kyst på 10 tons N. Med respekt for at alle skal bidrage til et bedre miljø, så er det efter vores vurdering voldsomt krav at skærpe udnyttelsen for N for i bedste fald at spare kystvandet for 10 tons N/år. Hvis følgeeffekten bliver, at Biogødning (spildevandsslam) fremover ikke kan afsættes i landbruget, hvorved kritiske næringsstoffer, som fosfor, går tabt og den samlede pris for håndtering af Biogødning stiger til det 3-dobbelte for forsyningerne, så er det en stor omkostning for at spare samlet 10 tons N på disse antagelser.

Samlet set ønsker HedeDanmark at fastholde et udnyttelseskrav på 45% indtil der er skabt et fagligt grundlag ved hjælp af markforsøg – uden en række antagelser – der kan dokumentere en evt. højere effekt. HedeDanmark bakker op om fagligt velbegrundede justeringer. Desuden vil vi henlede opmærksomheden på proportionalitetsprincippet: En skærpelse står ikke mål med en effekt på estimeret 10 tons N/år til kystvandet.

Ny definition af "Organisk gødning"

I §1 stk. 2 nr. 6 er der anført en definition på "Organisk Gødning". HedeDanmark bakker op om at få flest mulige begreber klart defineret. Til den nye definition har vi følgende kommentarer:

- Det bør præciseres, at Organisk gødning skal indeholde organisk materiale. HedeDanmark anbefaler, at det tilføjes, at organisk gødning er "af organisk oprindelse".
- HedeDanmark anbefaler, at der tilstræbes en harmonisering af begreberne mellem denne bekendtgørelse og "Bekendtgørelse om gødning og jordforbedringsmidler m.v."/gødningsforordningen. I sidstnævnte findes f.eks. Jordforbedringsmidler (herunder kompost), som er af organisk oprindelse og kan indeholde mindre mængder af N og P. Det er meget forvirrende i praksis at f.eks. kompost karakteriseres forskelligt i forskellige bekendtgørelser.
- Alt materiale indeholder stort set N og P – måske i små mængder – og vil således i princippet omfatte det nye begreb for organisk gødning. Dette er ikke hensigtsmæssigt. HedeDanmark opfordrer således til – som det tidligere har været tilfældet – at der er en bagatelgrænse for, hvornår noget skal medtages/inddrages i gødningsplanen

Præciseret definition af Bioaske

I §1 stk 2 nr. 14 præciseres det, at Bioaske også består af gødningstyper, der stammer fra forgasning. Det stiller HedeDanmark sig undrende overfor. På et møde mellem LBST, MST og brancheforeningen Genanvend Biomasse for nyligt blev det oplyst, at Biokul/Biochar/Biokoks fra pyrolyse IKKE er omfattet af reglerne i Bioaskebekendtgørelsen. Der bør naturligvis afstemmes mellem styrelserne, hvad der er omfattet af begrebet "Bioaske".

Det er MEGET vigtigt, at myndighederne får meldt ud, hvilken lovgivning Biokul/Biochar/Biokoks skal følge. Hvis det IKKE er en Bioaske, bør det defineres som et selvstændigt begreb i nærværende bekendtgørelse – med de tilpasninger, som det måtte medføre.

Vigtigt at fastholde en høj genanvendelse af en kritisk ressource

Biogødning (spildevandsslam) indeholder en relativ stor mængde fosfor, som er på EU's liste over kritiske råstoffer. Det er derfor vigtigt at sikre, at mest muligt fosfor recirkuleres og genanvendes som gødning på landbrugsjord på en god, sikker og bæredygtig måde. Samlet set recirkuleres der årligt ca. 3-4.000 tons fosfor i Biogødning i Danmark, hvilket er en ikke uvæsentlig andel af dansk landbrugs fosforbehov. Miljøstyrelsen finder, at genanvendelse på dansk landbrugsjord er en god og sikker måde at genanvende ressourcerne på, når de skrappe, danske grænseværdier overholdes. Klima- og Energiminister Dan Jørgensen har for nyligt udtalt, at der skal genanvendes endnu mere Spildevandsslam på markerne. Så genanvendelsen har stor, politisk fokus.

HedeDanmark frygter, at forringede vilkår vedr. modtagelse af Biogødning uden fagligt belæg vil umuliggøre afsætning af Biogødning, og i yderste konsekvens medføre en øget afbrænding. Der findes for nuværende ingen kendte teknologier i storskala, der kan udvinde fosfor af slammaske til konkurrencedygtige priser. Dette scenarie nævnes netop på side 16 punkt 8 i Miljøvurderingen, hvor det påpeges, at en øget forbrænding kan medføre *en ringere genanvendelsesmulighed af fosforressourcen i slammet*. En skærpelse på baggrund af en række antagelser vil således være en katastrofe i forsøget på at genanvende mest mulig Biogødning i landbruget – og derved ødelægge grundlaget for den cirkulære bioøkonomi i Danmark.

Afslutningsvis vil HedeDanmark gerne opfordre til, at høringer vedr. ændringer af regler til kommende gødningsår fremadrettet er afsluttet SENEST d. 1/3 – alternativt træde i kraft til den efterfølgende gødningsår. Vi starter vores arbejde med at indgå kontrakter med modtagere/landmænd omkring 1/4, så vi kan have planlægningen på plads inden høst og efterfølgende etablering af afgrøder. Det er uholdbart, at vi

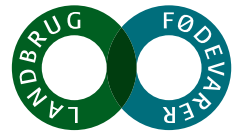
skal indgå kontrakter med vores modtagere uden at kende de nærmere omstændigheder. Det afskrækker folk fra at modtage restprodukter, hvilket i yderste konsekvens er en trussel mod at genanvende og recirkulere vores ressourcer på en god, sikker og bæredygtig måde. Alternativet er naturligvis at lade evt. ændringer træde i kraft senere f.eks. d. 1/8-2022 eller 1/11-2021, som er tilfældet med de nye tilpasninger i Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen (bek. Nr. 1415 af 26/06-2021).

Er der spørgsmål og/eller kommentarer til ovenstående, kan de rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen

Peter Foged Larsen
Divisionsdirektør i HedeDanmark
E-Mail: pefl@hededanmark.dk
Mob. 5085 2927

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Fødevareministeriet)

Att.: Miljo-Erhvervsregulering@lbst.dk

cc: chpawi@lbst.dk, moguch@lbst.dk

J.nr. 21-1260-000002

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring over udkast til ny bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022 (gødskningsbekendtgørelsen)

Landbrug & Fødevarer (L&F) har modtaget høringsmaterialet vedrørende udkast til ny bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022 (gødskningsbekendtgørelsen). Vi fremsender her vores høringssvar, som inkluderer bemærkninger fra SEGES.

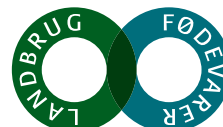
L&F må igen bemærke, at det er alt for sent at denne bekendtgørelse kommer i høring. Med tanke på de ændringer der er lagt op til, især omkring øget udnyttelseskrav for fast fjerkrægødning, er det urimeligt med så kort frist til erhvervet til at omstille sig. Vi vil på det kraftigste opfordre til, at høringen af både bekendtgørelse og vejledning fremover bliver væsentligt tidligere.

Øget udnyttelseskrav for fast fjerkrægødning

Med forslaget om at øge kravet til udnyttelsesprocenten af kvælstof i fast fjerkrægødning fra de nuværende 60 pct. til hele 70 pct., går man langt ud over hvad der er realistisk muligt for landmanden at udnytte på nuværende tidspunkt. L&F mener ikke dette niveau er fagligt korrekt. I de bagvedliggende beregninger antager Fødevareministeriet, at der kan opnås 68 pct. udnyttelse af N (som man runder op til 70 pct.) ved at anvende 40 pct. vårsæd i et fjerkræsædske. Dette er meget højt sat. I praksis ville en sådan tilpasning betyde drastiske og omkostningstunge sædskefænderinger for fjerkræproducenterne, som typisk anvender under 20 pct. vårsæd i sædskeftet. For en fjerkræproducent med 100 ha ville det koste i runde tal 50.000 i mistet dækningsbidrag at gå fra 20 pct. vårsæd til 40 pct. vårsæd (gennemsnitligt 2.500 kr. mindre pr. ha i vårsæd end vintersæd). Vi mener derfor, at Fødevareministeriet voldsomt undervurderer de erhvervsøkonomiske omkostninger, når man kan regne sig frem til, at de skærpede udnyttelseskrav i alt kun har erhvervsøkonomiske konsekvenser svarende til 2,8 millioner.

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at udnyttelsesprocenten for kvælstof i husdyrgødning og andre organiske gødninger skal svare til den markeffekt, der kan opnås ved godt landmandskab i et sædvanligt sædskefte. SEGES har beregnet, at udnyttelsesprocenten af kvælstof i et fjerkræsædske med 20 pct. vårsæd og rigtig godt landmandskab maksimalt er 64 pct. Vi mener derfor, at det nuværende udnyttelseskrav for fast fjerkrægødning på 60 pct. harmonerer godt med princippet om at fastsætte udnyttelseskravet ud fra den markeffekt, der kan opnås med godt landmandskab i et sædvanligt sædskefte. Derfor mener vi ikke at det giver fagligt mening at hæve udnyttelsesprocenten mere end dette.

Fødevareministeriet skriver i deres [miljøvurdering](#) på s. 11 og 15, at forslaget om at øge udnyttelseskravet for fast fjerkrægødning vil medføre et øget skifte til vårsæde afgrøder, hvor den tildelte gødning udnyttes bedre. SEGES har beregnet konsekvensen af at øge udnyttelseskravet. Konklusionen af beregningen er, at det er mere sandsynligt at landmanden vælger en øget

undergødskning fremfor de dyre sædskifteændringer, som koster minimum 2.500 kr. pr. ha i tabt dækningsbidrag (ved ændring fra vintersæd til vårsæd). Derfor mener vi ikke at Fødevareministeriets antagelse om at landmanden vil få mere vårsæd i sit sædskifte er korrekt.

Fødevareministeriet skriver videre i samme afsnit i miljøvurderingen at landmænd, der har brug for at tilpasse sig de nye krav kan afsætte gødningen til bl.a. biogasanlæg. L&F mener, at der i den grad mangler en grundigere undersøgelse af de logistiske, kapacitetsmæssige og økonomiske barrierer for at levere fast gødning/dybstrøelse til biogas, inden det foreslås som en tilpasningsmulighed. En meget konkret barriere er f.eks., at produktioner, der er baseret på staldsystemer med fast gødning/dybstrøelse, ikke har en gyllebeholder til at modtage afgasset gylle fra biogasanlægget. Den beholderkapacitet skal etableres, før levering til biogas er en reel tilpasningsmulighed. Så vi mener ikke denne tilpasning er en reel praktisk mulighed.

Udnyttelsesprocent for spildevandsslam?

I udkastet til gødskningsbekendtgørelsen lægges der op til at skærpe kravet til udnyttelse af kvælstof (N) i spildevandsslam fra 45 til 50 procent.

L&F mener ikke, at der i et almindeligt sædskifte kan opnås en 50 procents udnyttelse af N i spildevandsslam. Vi mener derimod, at det højere udnyttelseskrav vil føre til, at spildevandsslam i mindre grad vil blive anvendt til gødningsformål for i stedet fx at blive brændt. Dette vil være i modstrid med regeringens egen handlingsplan for cirkulær økonomi, hvor der netop er fokus på bl.a. at øge udnyttelsen og recirkuleringen af alle ressourcer i bioaffaldet.

Vi mener at der mangler faglig begrundelse for den foreslåede skærpelse, og at udnyttelseskravet for N i spildevandsslam derfor forsat skal være 45 procent.

Økologiske bedrifter og skærpede udnyttelseskrav

Fordi de økologiske bedrifter pt. har kvælstofflofter på enten 65 eller 107 kg udnyttet kvælstof i gns. pr. ha, afhængigt af valg af niveauet i støtteordningen Økologisk Arealtilskud, betyder de skærpede udnyttelseskrav en voldsom og utilsigtet begrænsning i adgang til næringsstoffer i den økologiske produktion. Denne skærpelse lægges oveni at bedriftens loft på 65/107 kg N i forvejen er reduceret pga. eftervirkning af pligtige efterafgrøder.

Kontrol

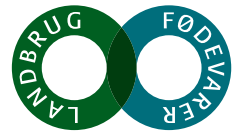
Det er vigtigt, at landmanden i forbindelse med gødningsplanlægningen klart kan orientere sig om, hvordan gødningsregnskabet forventes kontrolleret, herunder hvilken dokumentation der skal kunne fremvises i en kontrolsituation. Det skal ikke først fremgå ved den administrative kontrol, hvilken dokumentation der skal tilvejebringes, fordi beskrivelsen i vejledningsmaterialet ikke er tydelig. Det er derfor vigtigt, at det i vejledningen til denne bekendtgørelse tydeligt er beskrevet, hvilken dokumentation der skal kunne fremvises i en kontrolsituation for planperioden 2021/2022.

§ 3 og gødskningsforbud fra 1. juli 2022

Det er vigtigt at få beskrevet og kommunikeret tydeligt, hvad der sker med gødningskvoten på § 3-arealer, hvor der ikke længere må gødskes fra 1. juli 2022.

Definitioner

Det er vigtigt at få beskrevet tydeligt, om det er i gødskningsbekendtgørelsens regler eller gødningsanvendelsesbekendtgørelsens regler, at definitionen af biochar, kompost, biokompost og have-park affald hører til og er defineret. Vi vil foreslå at der laves eksempler på de forskellige typer

af gødning, som er defineret i § 1. Ligeledes er det vigtigt at få beskrevet reglerne for udbringning af biochar.

AD.: § 3, stk. 3.

Kravet til dokumentation ved kvælstofkvote for vandet sandjord bør følge bedriften og ikke de enkelte marker.

AD.: § 3, stk. 4.

Det er vigtigt at beskrive i vejledningen, hvad der kan bruges som dokumentation for at den specifikke art har et højere N-behov.

AD.: § 3, stk. 6.

Det bør fremgå tydeligt af i den kommende vejledning til gødskningsbekendtgørelsen, hvordan den opgjorte mængde græs anvendt i eget gårdbiogasanlæg kan dokumenteres.

AD.: § 6, stk. 4.

I bekendtgørelsesudkastet står følgende: "Det højeste udbytte.....hvis afgrøden for planperioden 2020/2021 først bliver solgt efter den ansøgningsfrist, der gælder for indsendelse af fællesskema....".

Kravet til salg af afgrøder bør ikke længere følge "ansøgningsfristen", men i stedet "indberetningsfristen for gødningsplanlægning i skemaet for gødningsplan og Efterafgrøder (GKEA)". Der er ikke længere krav om udarbejdelse af gødningsplan senest på ansøgningsfristen, jf. §10, og det virker derfor helt unødvendigt, at denne frist fortsat anvendes ift. forhøjede udbytter.

AD.: § 6, stk. 5.

Det er ikke rimeligt, at en afgrøde skal være dyrket hvert år i 5 år for at der kan anvendes udbyttedokumentation. Af sædskiftemæssige grunde kan en afgrøde nogle gange ikke dyrkes hvert år.

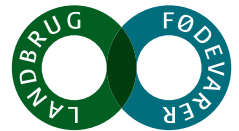
Kapitel 4 – kvælstofkvote

Kvælstofnormerne er i høringen lig kvælstofnormerne for 2020/21. Der kommer til at foreligge mange nye resultater med kvælstofbehovet på JB 11. Når disse foreligger kan der være behov for at justere normerne for JB 11 og evt. differentiere dem mellem humustyper. Samtidig er der stillet spørgsmålstejn ved normen for Timothe til frø på lavbundsjord. Timothe til frø dyrkes udpræget på lavbundsjord, og de tidligere normer for Timothe kan være fastsat på baggrund af forsøg. Derfor kan det være fagligt forkert, at normen for Timothe til frø er sat ned til 50 kg kvælstof pr. ha for JB 11 i de gældende normer for 2020/21 og dermed i høringsudkastet til 2021/22.

AD.: § 8, stk. 4.

SEGES gav nedenstående høringssvar til § 8, stk. 3 til den forrige offentlige høring af gødskningsbekendtgørelsen for planperioden 2020/2021. I [høringsnotatet](#) fremgik det at landbrugsstyrelsen var enig.

3	§ 8 stk. 3: Formuleringen skal ændres eller helt fjernes. Dels af hensyn til vejrmæssige udfordringer ved høst af en afgrøde – det gælder både år, hvor en våd august – det september umuliggør høst af afgrøden, samt tørre år, hvor det efter tildeling af godningen konstateres, at det rent økonomisk ikke kan gå at høste afgrøden. + godt landmandskab Forslag til ny formulering: Tildeling af kvælstofkvote... at markens afgrøde dyrkes med henblik på høst til salg, opfodring..."	Landbrugsstyrelsen er enig i bemærkningen og har justeret bestemmelsen i overensstemmelse med forslaget.
---	--	--

Det må derfor være en fejl, at der i dette udkast til gødskningsbekendtgørelse fortsat står:

"...at der på marken dyrkes en afgrøde, der høstes til salg, opfodring eller som energiafgrøde, hvor udbytte og anvendelse kan dokumenteres."

Det foreslås hermed igen at teksten rettes til:

"...at der på marken dyrkes en afgrøde, **med henblik på høst** til salg, opfodring eller som energiafgrøde, hvor udbytte og anvendelse kan dokumenteres."

AD.: § 8, stk. 8.

Det fremgår denne bestemmelse at: "Kvælstofkvoten for virksomheden opgøres på baggrund af de arealer virksomheden har rådighed over pr. 31. juli 2022."

SEGES bemærker at arealer, der tilgår en økologisk bedrift med tilsagn om økologisk arealtilskud og som ikke tilføres gødning efter overdragelsen, bør undtages fra beregningen af virksomhedens N-kvotest og indgå i kvoten på den virksomhed, hvor gødningen er anvendt.

Hvis gødningen overdrages til den økologiske bedrift f.eks. 1. juli (af hensyn til omlægning til økologi) indgår en stor mængde gødning i den økologiske kvotestberegning og belaster kvælstofloftet på 65 eller 107 kg N væsentligt, hvor gødning er udbragt og udnyttet af overdrager.

AD.: § 13, stk. 6.

SEGES bemærker at "Græssende dyr" er erstattet med "udegående dyr". Det er vigtigt at det af bestemmelsen tydeligt fremgår, hvad det har af praktisk betydning og om det indeholder flere dyretyper – fx udegrise.

AD.: § 22, stk. 3.

L&F finder det unødvendigt at der opstilles krav til en dateret opgørelse af lagerstatus pr. 31. juli 2022.

Med venlig hilsen

Philip Brask Madsen
Seniorkonsulent

Vand & Natur

D +45 3339 4224
M +45 3059 5872
E phma@if.dk

Landbrugsstyrelsen

Att.: Miljo-Erhvervsregulering@lbst.dk

CC.: chpawi@lbst.dk og moguch@lbst.dk

Nature Energy
Ørbækvej 260
DK-5220 Odense SØ
Tel.: +45 70 22 40 00

info@natureenergy.dk
www.natureenergy.dk

5. juli 2021

Høringssvar på bekendtgørelse om Jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022, journalnummer 21-1260-000002

Tak for muligheden for at kommentere på den kommende bekendtgørelse om gødningsanvendelse.

Vi har ved gennemlæsning af det offentliggjorte høringsmateriale kunnet konstatere, at den ny bekendtgørelse på en række områder gør, at der ikke er konsensus over mod "Vejledning om gødsknings- og harmoniregler", som var gældende for 2020/2021.

Vi antager, at der tilsvarende kommer en opdatering af vejledningen, som bringer disse to dokumenter i overensstemmelse med hinanden igen.

I forhold til selve bekendtgørelsen bemærker vi, at der fastholdes en definition af "afgasset biomasse" i den udsendte høring (§1 pkt. 15). I en række andre bekendtgørelser er den definition gleddet ud og afgasset biomasse betragtes på linje med ubehandlet husdyrgødning.

Ligeledes fremgår "forarbejdet afgasset biomasse" i §19 stk.2. Dette fremgår dog ikke af definitionerne §1.

Hvorvidt det kan give udfordringer, at definitionen i denne bekendtgørelse fastholdes er uklart.

Afslutning

Nature Energy står naturligvis til rådighed i forbindelse med Landbrugsstyrelsens videre arbejde med såvel Bekendtgørelsen som Vejledningen, og Landbrugsstyrelsen er til hver en tid velkommen til at rette henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

Nature Energy

Mette Hansen

Landbrugsstyrelsen

Miljo-Erhvervsregulering@lbst.dk
chpawi@lbst.dk, moguch@lbst.dk

2. juli 2021

Høringssvar til Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022 (gødskningsbekendtgørelsen). j.nr. 21-1260-000002.

Økologisk Landsforening har følgende kommentarer til det udsendte materiale

Næringsstoffer i husdyrgødning fra økologiske slagtekyllinger

Det ser ud til, at der er en fejl i tabel 2 i bilag 2 - tabellen over indhold af N og P ab lager for husdyrgødning. I udkastet til bekendtgørelsen er husdyrgødningen for økologiske slagtekyllinger delt i "dybstrøelse" og "anden husdyrgødning" i modsætning til tidligere år, hvor al gødningen var defineret som "dybstrøelse".

I udkastet er mængden af næringsstoffer i dybstrøelsen fastholdt uændret fra planperioden 2020/21, mens der er tilladt hhv. 10,8 kg N og 2,78 kg P i gødningstypen "anden husdyrgødning".

ØL forventer, at der må være tale om en fejl, når andelen af næringsstoffer i andelen "anden husdyrgødning" ikke er trukket fra mængden af næringsstoffer i andelen "dybstrøelse"?

Såfremt der ikke er en fejl i tabellen på dette punkt, savnes en forklaring på, at næringsstofindholdet i gødningen fra økologiske slagtekyllinger er vurderet til at være ca. 13 % forøget i planperioden 2021/22.

Udnyttelseskrav for kvælstof i fjerkrægødning

Kravet til udnyttelse af kvælstoffet i dybstrøelse og anden husdyrgødning i fjerkrægødning foreslås forøget fra 60 til 70%. Sidste år blev det hævet fra 45/50 til 60 %. Det svarer til et forøget udnyttelseskrav på 20-25 procentpoint i løbet af 2 år. Det er en anselige stigning. I høringsnotatet er der argumenteret for denne stigning med henvisning til vandrammedirektiv og forøget anvendelse af forgasning af husdyrgødning.

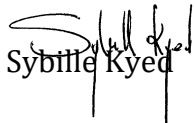
Økologer har imidlertid som det også fremgår af materialet ikke samme adgang til afgasset gylle, fordi der ofte anvendes forskellige produkter i biogasanlæggene, som ikke er forenelige

med økologisk drift. Økologiske producenter af fjerkræ(gødning) vil derfor i praksis stå overfor en noget større nedgang i tilgængelige næringsstoffer pr ha end deres konventionelle kollegaer. Det forstærkes yderligere af, at økologiske producenter ikke må udnytte N-kvoten ved at tildele kunstgødning.

Den foreslåede opstramning vil have stor betydning for økologer, uden at det vil have en positiv betydning for vandmiljøet. Der vil blive tilført mindre N til de økologiske afgrøder, og de vil befinde sig på den del af kurven for næringsstofoptagelse, hvor al tilgængeligt kvælstof optages af planterne. Det må derfor formodes, at en stramning af kravet til N-udnyttelse ikke vil betyde mindre udvaskning af næringsstoffer fra økologiske marker, der er gødet med fjerkrægødning.

Økologisk Landsforening vil derfor med henvisning til, at udbyttetigninger er en forudsætning for at få et lavere klimaaftryk fra økologi påpege, at det er kontraproduktivt at lade kravet gælde økologer, når det ikke kan berettes jf. potentiel N optagelse fra afgrøderne og risiko for udvaskning. Økologerne har allerede underlagt sig et lavere N loft både i form af husdyrgødning og i kraft af, at der ikke kan suppleres med mineralsk handelsgødning.

Med venlig hilsen

Sybille Kyed